

Szakmai visszatekintés a kartográfiában

Klinghammer István 2005. február 15-én elhangzott akadémiai székfoglaló előadásában egy helyütt felhívja a figyelmet arra, hogy az ismeretek történeti fejlődésének figyelmen kívül hagyása, azaz a szakmai visszatekintés hiánya, megengedhetetlenül szegényíti a szaktudós ismeretvilágát. Hiszen sokszor időben távolibb megfigyelések és elméletek azok, amelyek forradalmian új tudományfejlődés csíráját alkothatják. Ezeket a megfigyeléseket és elméleteket saját koruk mellőzte, kuriózumként kezelte, mivel nem illettek bele az ismeretek adott rendszerébe. Más tények iránt pedig nem volt igény egy adott időpontban, ezért maradhattak visszhang nélkül.

Ezekhez a megfontolásokhoz illusztrációképpen egyebek között az alábbiakat fűzi egy lábjegyzetben:

Hiába bizonyította Eratoszthenész több mint kétezer évvel ezelőtt a Föld gömbölyűségét, a Földet mindenki, aki rajta járt, lokálisan síknak, laposnak találta. Mondhatni, hogy a természettudomány tapasztalaton és gondolati munkán alapuló gömbölyű világképe a laikusok közvetlen tapasztalatán nyugvó „hiszem amit látok” lapos világképével állt szemben. Így ezt a felfedezést legfeljebb elegáns szellemi mutatványként értékelte néhány szakmabeli, de mérhető társadalmi szintű világképváltozást nem

váltott ki. Vasco de Gama és Kolumbusz földkörüli útjai már nemcsak direkt úton igazolták a Föld gömbölyűségét, de igencsak érzékelhető módon zavarták meg a társadalom világképét is. [...]

Klinghammer István:

A térképészet tudománya.

2. old. és az ott található

2. jegyzet, lásd

<http://www.mta.hu/fileadmin/szekfoglalok/000877.pdf>

(2006. szeptember 22-i állapot)

A jegyzetből idézett szakaszban található hibák magyarázattal indokolt felsorolását 2006. november 1-ig várjuk a BUKSZ <buksz@c3.hu> e-levelcímére.

A legtöbb hibát felsoroló megfejtők között egyéves BUKSZ-előfizetést sorsolunk ki.